

Eco-Plaça

Transformar la Plaça dels Infants en un Hort Urbà Comunitari

Introducció

El projecte **Eco-Plaça** és una iniciativa comunitària que busca revitalitzar i aprofitar de manera efectiva l'espai públic de la plaça dels Infants a Premià de Mar, convertint-ho en un hort urbà sostenible i ecològic. Aquesta proposta respon a les necessitats i desitjos dels residents de la zona, els quals anhelan un espai verd multifuncional que promogui la convivència, la sostenibilitat ambiental i el benestar comunitari.

Context i Justificació

La plaça dels Infants és un espai urbà públic situat al cor de Premià de Mar. Aquest lloc presenta el potencial d'enriquir la qualitat de vida dels residents i contribuir al desenvolupament sostenible del municipi. En resposta a les demandes de la comunitat, sorgeix la proposta de transformar aquest espai en un hort urbà, aprofitant les seves dimensions i ubicació privilegiada, per tal de crear un oasi verd enmig de l'entorn urbà i residencial.

Per què un hort urbà?

Actualment, vivim en una societat postindustrial; és a dir, en una societat on el sector serveis és el que genera més riquesa. La major part de la població viu a la ciutat o allunyada del món rural, la qual cosa ha comportat la desaparició de les hortes. Com a conseqüència, se'n deriva el desconeixement dels processos de producció per part dels consumidors: es valora el producte agrícola no tant pel seu valor com a aliment sinó més aviat pel seu preu o aparença.

Un hort ecològic es basa en el respecte profund cap a la naturalesa i els seus diferents ecosistemes: procura un cultiu racional amb medis naturals que conservin les característiques del sòl i l'enriqueixin any rere any. Per això proposem utilitzar tècniques agrícoles respectuoses amb el medi ambient, que rescatin el saber tradicional. El nostre repte significa apostar per la sostenibilitat econòmica i sobretot per la sostenibilitat dels nostres recursos. **És per això primordial regenerar els espais del nostre entorn, i ser així coherents i justos amb les generacions futures.**

Beneficis de l'Hort Urbà:

- Millora de la **qualitat de l'aire**: La vegetació de l'hort actuarà com un filtre natural, absorbint gasos nocius i alliberant oxigen fresc, contribuint així a la millora de la qualitat de l'aire en la zona.

- Foment de la **biodiversitat**: L'hort urbà proporcionarà un hàbitat per a una varietat d'espècies de plantes, insectes i ocells, promovent la biodiversitat i l'equilibri ecològic.

- Producció d'**aliments saludables**: El cultiu de fruites, verdures i herbes en l'hort proporcionarà una font local i sostenible d'aliments frescos i saludables per a la comunitat, fomentant hàbits alimentaris saludables i reduïnt la **petjada de carboni** associada al transport d'aliments.

- Creació de **comunitat**: L'hort urbà es convertirà en un punt de trobada convivència per als residents de totes les edats, oferint oportunitats per a activitats de jardineria, tallers educatius i esdeveniments culturals socials, promovent així el sentit de pertinença i solidaritat entre els veïns.

- **Espai verd** a l'abast dels veïns. Aquest espai donarà la possibilitat als veïns més propers, com ara els residents de les cases antigues de pescadors, així com els que habiten en pisos, de disposar d'un espai alternatiu i verd a l'exterior on poder practicar l'agricultura ecològica a prop de casa. A més proporcionarà un espai saludable i pròxim als avis i àvies del geriàtric del carrer Sant Miquel on antigament anaven a prendre la fresca.

- Lloc **multifuncional** educatiu. Es podrà aprofitar l'espai per a realitzar tallers beneficiosos per a la ciutadania i el medi ambient: Compostatge, cultiu urbà, plantes terapèutiques, etc.

- Interacció **intergeneracional**: L'hort urbà serà un espai inclusiu que fomenti la participació de persones de totes les edats, permetent l'intercanvi de coneixements i experiències entre els més joves i els majors, enfortint els llaços intergeneracionals i promovent l'aprenentatge col·laboratiu.

- Recuperar les **tradicions** i trobades: També serà un lloc ideal per a realitzar tota mena de trobades populars, com dinars o sopars de barri que amb els anys s'han anat perdent. Recuperar l'esperit de tancar els carrers per a fer un sopars populars, o quan els nens jugaven lliurement al carrer, i les famílies es trobaven de forma habitual a la plaça.

Cas d'èxit: Barcelona

La **Declaració d'Emergència Climàtica** aprovada el gener del 2020 estableix la necessitat de promoure l'agricultura urbana amb l'objectiu d'incrementar la superfície cultivada de la ciutat, assolir un model agrícola ecològic que potenciï la biodiversitat, i maximitzar els beneficis socials, terapèutics i emocionals de l'agricultura urbana, impulsant la implicació ciutadana.

El **Pla del verd i de la biodiversitat 2020**, impulsat l'any 2013, ja recollia la contribució dels horts de la ciutat a la biodiversitat, i per això preveu "impulsar l'agricultura ecològica en espais urbans i periurbans" (acció 4.8) i "**dissenyar un programa d'horts i jardins compartits de gestió comunitària**" (acció 9.7).

El nou **Pla Natura 2021-2030** en l'**Eix 3: Amb i per la ciutadania** aposta per facilitar les iniciatives ciutadanes i la implicació de administracions per la promoció i conservació de la biodiversitat urbana, tant en l'àmbit públic com en el privat. Potenciar el voluntariat i dur a terme accions de naturalització amb la implicació ciutadana en el marc de l'Estratègia d'Agricultura Urbana.

Resultat:

189 horts urbans (sense incloure els escolars ni els d'ús privat)

900 persones usuàries dels horts urbans de la xarxa municipal

Funcionament

La proposta va dirigida en principi a totes les persones que tinguin la necessitat i disposin de temps lliure. És un projecte **obert a totes les persones** amb les úniques condicions d'estar empadronats en el municipi i tenir l'edat i les condicions òptimes per a desenvolupar la labor agrícola.

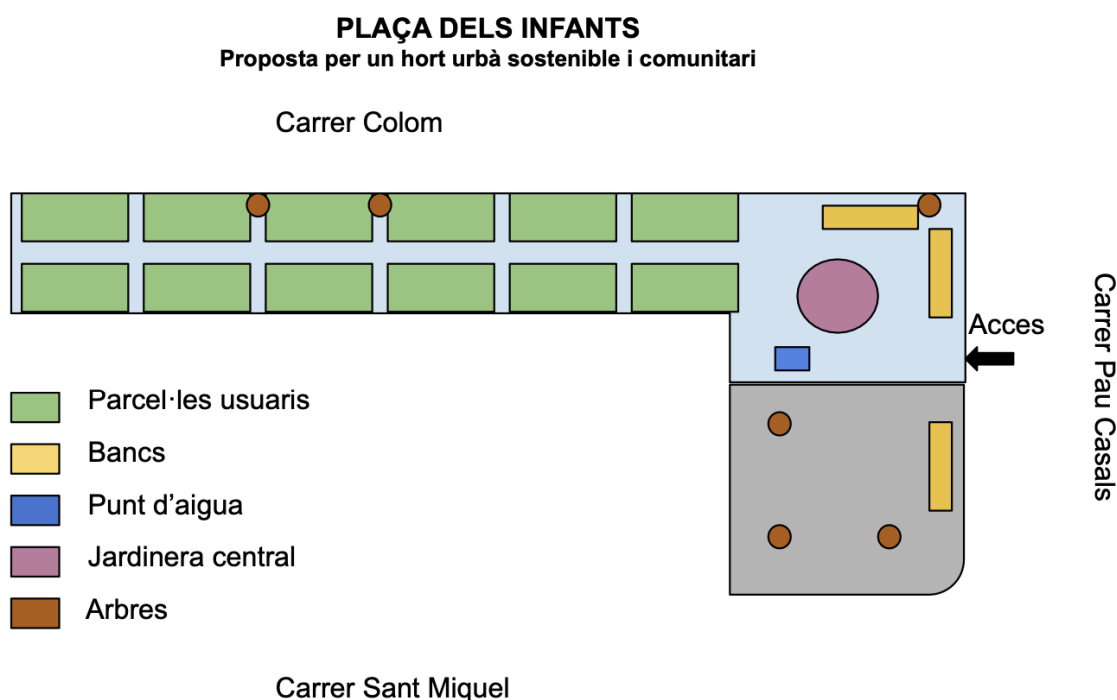
La cessió de les parcel·les en aquest hort urbà es concep com una activitat d'interès general de **caràcter gratuït** que afavoreix el medi ambient de la ciutat i la recuperació de la "cultura de l'horta", amenaçada, conservant aspectes, usos i tradicions lligades a la nostra cultura rural.

Avui en dia hi ha multitud d'horts urbans funcionant en poblacions semblants a la de Premià de Mar i moltes propostes de regulacions o ordenances ja desenvolupades que es podrien adoptar per tal de facilitar la implementació de l'hort urbà. L'objectiu és donar el màxim rendiment a l'hort de la manera més justa i equitativa possible.

Pla d'acció

1. Disseny:

- Delimitar el perímetre i els espais que s'utilitzaran per a incorporar cultius. És important comptar amb un disseny que permeti visualitzar l'hort. Es pot disposar dels següents mètodes de cultiu: llits de cultiu, llits elevats, tests, cultius verticals. A continuació es proposa un possible disseny amb 12 parcel·les de llits de cultius. Aquestes es poden delimitar fàcilment amb estaquetes i taulons de fusta.

- Sistema de reg: actualment ja es troba una presa d'aigua instal·lada en el recinte, per la qual cosa instal·lar un sistema de reg convenient seria de fàcil solució. Es tindria en compte instal·lar els sistemes més eficients per tal de combatre la sequia.

- Infraestructures auxiliars: en el disseny és recomanable tenir en compte un lloc per a instal·lar un compostador per al reciclatge de residus orgànics així com un lloc on poder emmagatzemar eines. També es poden instal·lar zones de descans com bancs, una petita àrea de jocs infantils i espais per a activitats comunitàries.

- Seguretat: es podrà utilitzar part del tancat actual amb els reforços necessaris per a garantir la seguretat del recinte, evitar possibles vandalismes i protegir el cultiu. La tanca serà estèticament integrada en el disseny general de l'hort i complirà amb els estàndards de seguretat.

2. Senyalització i cartelleria: Instal·lació de senyalització informativa i educativa en l'hort urbà, incloent-hi cartells, panells interpretatius, mapes de l'hort i normes d'ús, per a orientar i educar als usuaris sobre les pràctiques sostenibles i el funcionament de l'espai.

3. Creació d'una guia, normativa o ordenança que reguli la inscripció d'usuaris, les normes de l'hort, i el bon funcionament.

4. Desenvolupar programes d'educació i capacitació: desenvolupament de programes educatius i tallers pràctics sobre agricultura ecològica, alimentació saludable, compostatge, conservació del medi ambient i altres temàtiques relacionades amb l'hort urbà. Es promourà la participació activa de la comunitat en aquestes activitats.

Pressupost màxim del projecte:

- Preparació del Terreny: 500 €.
- Fusta tractada per a llits de cultiu i infraestructura auxiliar: 2.000 €.
- Augment de l'altura de la tanca: 1.000 €
- Instal·lació de reg: 500 €.
- Eines comunitàries: 150 €.
- Senyalització i cartelleria: 700 €.
- Substrat: 800 €

TOTAL: 5.650 €

Conclusions

El projecte **Eco-Plaça** que vol convertir la plaça dels Infants en un hort urbà sostenible representa una gran oportunitat per a millorar la qualitat de vida dels residents de Premià de Mar i promoure la sostenibilitat ambiental en el municipi. Amb una inversió adequada i la participació activa de la comunitat, aquest projecte pot convertir-se en un exemple inspirador de com els espais urbans poden ser transformats en llocs verds i multifuncionals que beneficien a tots. El teu suport és fonamental per a fer realitat aquest somni verd!